

# Priročnik za razstavo

## *Jezikovni mostovi – Sprachbrücken*



## ***Priročnik za razstavo Jezikovni mostovi – Sprachbrücken***

### **Uvod:**

V razstavi želimo po raznolikih poteh osvetliti določene plati dvo- in večjezičnosti. Prirejena je tako za mladostnike in mladostnice kot tudi odrasle in naj na kreativen in interaktiven način vzbuja zanimanje obiskovalcev in obiskovalk za jezike koroške regije ter nasplošno postavlja v središče pomembnost jezikov in jezikovnih stikov.

Sestavili smo kratko razlago, da bodo učitelji in učiteljice s svojimi razredi lahko izkoristili celotno ponudbo razstave.

Pri posameznih postajah oziroma mostovih pričakujejo učence in učenke kratke, jedrnate informacije v slovenskem in nemškem jeziku, video in avdio posnetki ter zanimive naloge in igre, pri katerih lahko preizkušajo svoje jezikovno znanje in razširjajo svoj jezikovni zaklad.

### **Prvi most: Dobrodošli**

Ta most služi kot uvod. Nekaj jezikovnih čudes naj vzbuja pozornost učencev in učenk ter jih pripravi na nadaljnje teme. Pri tem mostu se na primer ukvarjamo s slovensko dvojino. Sprašujemo se med drugim, v kateri državi živi največ učencev in učenk nemščine ali kako razvija in podpira Evropska unija učenje jezikov v Evropi.

### **Drugi most: Jeziki – Mostovi v svet**

Pri tem mostu predstavljamo šest ljudi, ki so si s svojim jezikovnim znanjem nabrali različne izkušnje tako na poklicni kot tudi človeški ravni. Njihovi jeziki so jim vedno služili kot mostovi v svet. Kratke pripovedi, ki učence in učenke peljejo po celem svetu, so v nemškem jeziku zbrane na mostu. S tablico, ki je integrirana v most, in QR-kodo za pametni telefon si lahko ogledajo posamezne posnetke tudi v slovenskem jeziku z nemškimi podnapisi.

Potovanje, ki gre od Bangkoka na Tajskem do Montreala v Kanadi, lahko uporabljate tudi med poukom, ker so QR-kode vedno na razpolago. Poleg tega so na mostu delovni listi z vprašanji k posameznim posnetkom. Tudi te lahko uporabite med obiskom razstave ali jih predelate kasneje med poukom. Iz tega lahko nastane zanimiva diskusija o jezikih in raznolikih možnostih, ki se nam odpirajo z učenjem jezikov.

**Nasvet: Učenci in učenke naj prinesejo slušalke, tako da si lahko v miru ogledajo posnetke.**

### **Tretji most: Narečja – temelji in mostovi**

Tretji most se ukvarja s pomenom narečij in daje vpogled v jezikovno bogastvo naše obmejne regije. Na mostu so informacije v nemškem in slovenskem jeziku. Učenci in učenci imajo spet s pomočjo tablice in QR-kode dve možnosti za odkrivanje jezikovne raznolikosti.

- 1) Slušni kviz se ukvarja s petimi slovenskimi narečji iz Južne Koroške in naj šola slušne sposobnosti. Učenci in učenke poslušajo govorce in govorke, ki berejo kratke odlomke iz slovenskih pravljic v narečju. Nato naj ugibajo, v katerem narečju govorijo. Nasvet: Pravljice je pripravila in izdala Krščanska kulturna zveza (KKZ) skupaj s krajevnimi društvi; pri KKZ lahko nabavite zgoščenke s pravljicami v celotni dolžini in z dodatnim informacijskim materialom.
- 2) Besedni kviz predstavlja 20 izposojenk, ki jih uporabljamo v slovenskem in nemškem narečju ter italijanščini in furlanščini. Naloga učencev in učenk je, da ugibajo, od kod prihajajo posamezni izrazi. Zanimivo je, da lahko tukaj aktivirajo svoje celotno jezikovno znanje in ugotovijo, kako močno so jeziki naše regije in jeziki na splošno med seboj povezani.

**Nasvet 1: Učenci in učenke naj prinesejo slušalke, tako da lahko v miru poslušajo posnetke.**

**Nasvet 2: Celotno gradivo lahko s pomočjo QR-kode uporabljate tudi med poukom.**

### **Četrty most – Moja večjezična regija**

Četrty most se ukvarja s položajem dvojezičnosti na Koroškem, obravnava pa tudi večjezično realnost te regije. Učenci in učenke naj odkrijejo pozitivni pomen jezikovne in kulturne raznolikosti. Po QR-kodi in na delovnih listih najdejo izbrane tematske sklope in naloge, ki so tudi v jezikovnem portfelju RePort, in naj spodbujajo k nadaljnjemu projektному delu v razredu.

## **Peti most – V igri se učimo**

Na mostu je kratko informativno besedilo o učenju jezikov. Nato pa so učenci in učenke na vrsti, da dokažejo svoje jezikovno znanje. Večjezična igra je podobna besedni igri Scrabble. V škatli so črke, ki naj jih učenci in učenke spoznavajo z otipanjem. Najbolje je, če igrajo trije skupaj – seveda pa je mogoče igrati tudi v parih ali večjih skupinah. Ena oseba mora otipati sedem črk, drugi dve osebi si jih zapišeta. Potem poskusijo iz teh sedmih črk sestaviti čim več besed. Za to uporabljajo vse jezike, ki jih poznajo. Mogoče je igrati v obliki tekmovanja posameznikov/posameznic – kdo od treh najde največ besed – ali skupinskega tekmovanja – katera skupina najde največ besed (glej tudi nasvet).

primer:

L V O E C I A → *lovi, val, love, ciao, veloci, lev, vleci, levo, vila, Viola, Viole, viel, cavo, cave, CIA, calvo, ile, voce, cielo, lavo, lica, ovca, vélo, voilà, vale, veo ...*

Za igro/iskanje besed sta dve minuti časa. S pritiskom na uro se igra začne!

**Nasvet:** Iz te igre lahko nastane tudi zanimivo razredno tekmovanje. Vsaka skupina si izmisli ime za ekipo in napiše vse besede na tablo. Na koncu zmaga tista ekipa, ki je sestavila največ besed.

## Šesti most – Umetnost besede

Pri zadnjem mostu naj učenci in učenke doživete informacije predelajo ter dopolnijo, pri tem pa odkrivajo svojo žilico. V kratkih pesmicah, tako imenovanih enajstnicah, opišejo svojo najljubšo besedo. Učenci in učenke sami odločijo, v katerem jeziku bi radi napisali pesem.

Navodila za pesem, ki so na mostu, razložijo obliko in vsebino pesmi. Seveda pa se ni treba nujno držati zelo stroge pesniške oblike, domišljija in kreativnost tukaj nimata meja. Na koncu napišejo učenke in učenci kratke pesmi na papirnato rolo, ki je tudi na mostu. Tako naj nastane lep kolaž najrazličnejših jezikovnih umetnin. Učenci in učenke lahko prevedejo pesmi tudi v druge jezike. Pri tem pomagajo slovarji, ki so na polici ob mostu.

Navodila za pesem

\_\_\_\_\_ (Dein Lieblingswort / tvoja najljubša beseda)

\_\_\_\_\_ (Wie ist dieses Wort? / Kakšna je ta beseda?)

\_\_\_\_\_ (Was macht dieses Wort? / Kaj dela ta beseda?)

\_\_\_\_\_ (Wie denkst du über das Wort? / Kaj misliš o tej besedi?)

\_\_\_\_\_ (Ein abschließender Gedanke / zaključna misel)

Primer:

limonada

kisla sladka

osvežuje vroče čase

me spominja na otroške dni

poletje